

אוסף סיפורים "תקסו"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך: ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

הבעייה בגרון (גליון פניני בית לוי)

סיפור מפי בעל המעשה: אבי שיחיה עבר סדרה קצרה של טיפולים, ובסייעתא דשמיא התגבר על 'גידול' שהתגלה אצלו באזור הגרון. הוא שב לחיים תקינים והמשיך לנווט את משפחתו כמו שרק אבא יכול. המשכנו את חיינו על מי מנוחות, וכבר חשבנו שאפשר לשכוח מהתקופה הקשה שעברנו. אולם פתאום בפסח, שמעתי מאבי שהוא מרגיש משהו. "הגרון?" קראתי בחרדה. הוא הנהן בראשו באיטיות, כשמבטו מלא משמעות. הבנתי שזה לא סיפור קליל שנגמר עם אנטיביוטיקה וזהו, אלא משהו הרבה יותר רציני.

ימי חוה"מ פסח הם ימים של איחוד המשפחה. אנו עולים משפחות משפחות ופוגשים את ההורים, משוחחים בדברי תורה ושומעים מקרוב מהנעשה והנשמע זה אצל זה. אבא השתדל לחייך ולקבל את פנינו בשמחה, אבל לא היה שייך להסתיר את ענן החרדה שהיה נתון בו. שמחת היום טוב הפכה לתוגה. אבא המעיט לדבר. כאשר דיבר לא היה זה קולו שלו, אלא קול אחר, שונה. הגוש שנתקע לו בגרון מיאן לזוז משם, והוא בקושי היה יכול לבלוע משהו. בסוף המועד עמדה תזונתו היומית על כוס מים ליום, אותה הוא שתה במאמצים אדירים. אני רואה את אבי כך, ועיני רואות וכלות. לא בזבזנו זמן. הרופא הריץ אותנו לבדיקות יקרות מאד, ואנחנו עשינו את המוטל עלינו. בתוכי רעשתי וגעשתי. הבנתי שמסתתר כאן משהו עמוק. 'הן אבא כבר יצא מזה! הוא כבר הרגיש טוב ותיפקד במאה אחוזים! החסדים והרחמים שהושפעו עליו משמים היו מובנים גם בדרך הטבע, ועכשיו, כזה 'פרוך'... וכל כך מהר. מתי בכלל זה הספיק לקרות?

נעים לנו לספר סיפורים על מצב קשה מאד, שהרופאים חוזים שחורות, והנה הם ממצאים בעיניהם, מקשתים את גבותיהם, ואינם מבינים, איך זה שהמחלה נעלמה? ממש נס! אבל לצערי, הרגשתי שקרה כאן ההיפך מנס. אחרי שכל המדדים הראו שהכל טוב, פתאום השתנתה התמונה באחת, ולא לטובה. הייתי מוכרח להתחזק. התפללתי לה' שיאיר את עיני. ידעתי שיש לי המון מה להשתפר, בכל התחומים, אך בוודאי ישנה נקודה מסוימת, שהיא היא הגורמת. מהי? חיפשתי אותה. בשעה שעשו לאבי צילום שבדק את נבכי גופו, בדקתי אני את נבכי נשמתו...

באותם ימים רעשה הארץ וגעשה מסיפורו של ר' דוד קלצקין שליט"א, שמצא את מצבתה של רוקחת ערירית בדיוק ביום היארצייט שלה. שמעתי את הסיפור ואחזור עליו כאן בקיצור

נמרץ ממש: ר' אהרן שמע שמצאו את המצבה, והוא הבין שעם 'מציאה' זו יגיע הקץ לצרותיו. בהיותו בחור הוא פגע ברוקחת, כיוון שהיא הביאה לו משחה לא נכונה. בכעסו כי גבר התיז מהתכשיר שבידו לעבר פניה, והפטיר, שאת זה היא תביא לילדים שלה... הרוקחת, שלא הקימה בית, נפגעה עמוקות, וביום מן הימים קם ר' אהרן בבוקר עם עיוות בפניו, וכמו"כ קולו הנאה שהתברך בו, השתנה, ומלבד זאת, במשך שנים רבות לא נפקד בילדים. עתה, כאשר נמצאה המצבה, הוא עלה עם מניין על קברה וביקש מנשמתה סליחה ומחילה. בשבת שלאחר המעמד הנורא, בזמן תפילת שחרית, גלגלה ההשגחה העליונה, שלא נמצא בעל קורא בבית הכנסת. ר' אהרן, שבאותו בוקר קולו נעשה צלול כמו לפני עשרות שנים, וכמו"כ חזר למראהו הקודם, עלה לקריאת התורה במילים 'ויהי אחרי מות'.... ואז... הוא לא יכול היה להמשיך לקרוא. דמעות התרגשות התפרצו מעיניו, ורק אחרי דקות ארוכות, התאושש וחזר לקרוא בתורה, והנה, קולו ערב ונעים. שעת קריאת התורה נעשתה לעונג צרוף עבור כל השומעים, והיא הפכה לשיחת היום, ואחר כך לשיחת השבוע, ולשיחת השנה... גם אני שמעתי את הסיפור הזה.

לפרנסתי אני עוסק בכתיבת סת"ם, והנה, אני ניגש אל שולחן הסופרים שלי, להמשיך בכתיבת ספר תורה שהתחלתי זה מכבר. בבואי לבדוק היכן אני עומד, אני רואה כי עתה עלי לכתוב את המילים 'ויהי אחרי מות'... לא יכולתי להמשיך לכתוב. הכל היה שקוף כל כך. כאילו אומר לי אבי הרחום שבשמים, ביקשת? קיבלת! רצית הכוונה לדבר שעליך לתקן? הנה הוא. לא לפגוע באנשים, להתחזק בבין אדם לחברו. העמקתי עוד קצת. הן אבי חלה בגרון דווקא, והדבר פגע בקולו שהשתנה, אם כן מידה כנגד מידה, עלי לתקן את עניין הקול. הריני מקבל על עצמי להיזהר בשמירת הלשון, ולצורך כן גם ללמוד מידי יום ביומו שיעור קבוע בספר 'חפץ חיים'.

חזרתי בכוחות מחודשים אל כתיבת ספר התורה - תורת חיים. לא עוברת רבע שעה, והנה מגיע משהו ומספר לי לשון הרע על אחד מבני המשפחה. קרוב משפחה זה שהתחנך באותם מוסדות כמונו, הלך ומצא לו מסילה שונה בעבודת ה'. הדבר היה למורת רוחם של בני משפחתי, וכדי ביזיון וקצף. איני חושב שדיברו על קרוב משפחה זה לשון הרע רק לשם הגנאי. אנשים כאילו רצו 'לעזור', לכאוב ביחד, לכעוס ביחד. יש אשר חשבו שמצווה 'למחות' בעדו, ויש אשר ביקשו 'למחות דמעות' על ציפיות שלא התממשו... כך או אחרת, בכל הנוגע אליו הותרה הרצועה, ולצערי, בחשתי אף אני בקדרה. אותו בן שיחה שמצא אצלי אוזן קשבת סיים את דברו, ואני תפסתי את עצמי. הן רק לפני כמה דקות קיבלתי על עצמי לשמור על לשוני! באותו רגע הבנתי שהמלחמה על שמירת הלשון היא גורלית לא פחות מהמלחמה על חייו של אבי היקר. אסור לי לתת לצד האחר לנצח! כאשר אתה מכריז מלחמה, מיד מתקומם נגדך האויב ומכה בך. אל תיבהל ממכות, המשך! המערכה רק התחילה. בגמרא (ברכות יט.) כתוב שאם ראית ת"ח חוטא, אל תהרהר אחריו, שבוודאי עשה תשובה. מסבירים הסה"ק, שמפני שעשה תשובה הוא חטא... כי היצר התגבר עליו להכשילו דווקא בעניין שביקש להתחזק בו.

החלטתי להתקשר לאותו קרוב משפחה ולבקש ממנו מחילה. ידעתי שבקשת המחילה לא תפגע בו, כי הוא מודע לדיבורים אודותיו. מצד שני, זה ודאי ייטיב עמו, כאשר יבין כי מכבדים אותו ואת דרכו. התקשרתי אליו, והוא ענה לי בנעימות. סיפרתי לו את כל הסיפור מהחל ועד כלה. על אבי שזקוק לרפואה שלמה, ועל רצוני להתחזק בשמירת הלשון. הוא מחל בפה מלא, וגם לקח את שמו של אבי להתפלל עליו יחד עם תלמידיו בחיידר בו הוא מלמד. בשלב הזה ירדה

עלי רגיעה. אבא! אמרתי בלבי, עשיתי למענך השתדלות כבירה. ועכשיו, אין לנו אלא לצפות לישועת ה'. כעבור שעות מספר ביקרנו אצל הרופא. הרופא הסתכל על הצילומים, צמצם את העיניים ואמר שוב ושוב "כבר חשבנו שאתה בריא".... התמונה הייתה שחורה משחור, והוחלט להתחיל טיפולים מיד אחרי שבת. אחרי שאבא יצא התעכבתי עוד קצת בחדר הרופא, ואמרתי שאני מאמין שהתמונה אינה שחורה כל כך, ומחכה לרפואה שלמה. לפתע נזכר הרופא בתרופה ניסיונית שמתאימה לאנשים עם רכיב מסוים בדם, "יכול להיות שלאבא שלך זה יכול לעזור", אמר.

אבי נכנס לאשפוז, ואנחנו, בני המשפחה, עמלנו להשיג את כל האישורים לתרופה. ברוך השם! האישורים התקבלו, אבא החל לקבל את התרופה, ותוך זמן קצר הוא התחיל לאכול בכוחות עצמו. תוך ימים ספורים נעלמה המחלה לגמרי! עתה, אני מודה לקב"ה על ניסיו ונפלאותיו, ובתוך רבים אהללנו. קריאתי הנרגשת היא: "אל תתייאשו אף פעם! אל תיבהלו אם היצר מתגבר. כישלון הוא לא סוף פסוק, והצילומים הגרועים ביותר יכולים להתנקות. דווקא קריאת 'ויהי אחרי מות', הביאה התחזקות והחייתה את אבי לאורך ימים ושנים טובות..."

החבילה הטובה ("דורש טוב" ויקרא ב' עמ' קצ"ד)

אומר הרב מאיר צימרוט: אני מבקש לחזור ולומר שני דברים שכבר אמרתי כמה וכמה פעמים:

א. שעת הצפירה היא עת רצון גדולה מאוד בשמים! כדאי לנצל את שתי הדקות האלו לתפילה. והסיבה לכך פשוטה: בשתי הדקות האלו לא מדברים לשון הרע, לא גונבים, אף אחד לא עושה דברים אסורים.

ב. אם קרה לי שאני הולך ברחוב בזמן הצפירה – אני עומד. לא מפני שאני רוצה לכבד את הנפטרים בעמידה, אלא משום שאני רוצה לכבד את החיים! יש כאלו שזה מרגיז אותם לראות שיש מי שלא עומד בצפירה. אם הם רואים בן תורה שלא עומד, חמתם בוערת בם והם אומרים: "כל התורה שלך לא שווה!" זה הפך אצלם ל"דת" לעמוד בצפירה. לכן אני עומד ובאותה שעה, שעת רצון, אומר תהילים לעילוי נשמת הקדושים, ומבקש מהשי"ת שישלח ישועה לעם ישראל.

סיפר לי חברי הרב ירחמיאל קראם זצ"ל: "באחד מימי הזכרון נסעתי במונית והנהג שמע גלי צה"ל. העלו אשה לשידור והיא סיפרה: "בני נפל לפני עשרים ושתיים שנה, אבל עדיין, בכל צהריים אני יורדת לתיבת הדואר לראות אולי הדור הביא לי מכתב ממנו..." "צלצלתי לגלי צה"ל ובקשתי את מספר הטלפון של האשה הזאת, משום שברצוני לשוחח איתה. מגיש התוכנית השיב לי שעל פי חוק אסור להם לתת מספרי טלפון של מרואיינים. בקשתי, איפוא, שיתנו לי להגיב בשידור. הסבירו לי שזוהי תכנית רק לאלו שקרוביהם מתו במלחמות ישראל. אמרתי להם: אבא שלי מת במלחמת השחרור במהלך תפקידו כחייל. אבי חילק מים מטעם הצבא לשוהים במקלטים,

תוך סכנת נפשות. כדור פגע בו, בהיותו בן שלושים ושתיים והרג אותו. נתתי להם את מספרו האישי. הם בקשו לברר, ואכן כעבור כמה דקות, צלצלו אלי ואישרו לי להגיב בהיותו בן למשפחת שכול. וכך אמרתי:

'גברת נכבדה! אנמי מבקש להשתתף איתך בצערך הגדול. התרגשתי לשמוע על געגועים שעדיין לא שכחו גם כעבור כל כך הרבה שנים. אך גם את יודעת את האמת: המכתב מהבן שלך לא יגיע! במקום לרדת לתיבת הדואר לחכות למכתב שלא יגיע, אבקש להציע לך שאת תשלחי מכתב אליו! לזה יש לך אפשרות. ולא רק מכתב אלא גם חבילה. 'באותו רגע נותק השידור. השדרן אמר שהבן אדם 'נפל' מהקו. הוא כמובן לא אמר ש'הפילו' אותו מהקו, לאחר שהבינו לקראת מה הוא חותר ...

אחרי שלושת רבעי שעה, ממשיך הרב קראם ומספר, קבלתי טלפון מהאשה הזאת, וכך אמרה: "השדרן נתן לי את הטלפון שלך. אשמח לשמוע אם אתה יודע את הכתובת למשלוח מכתב או חבילה לבן שלי.

“היכן את גרה?” שאלתי אותה. 'בבאר שבע'.

מחר יום העצמאות. אם אלו שעשו את יום העצמאות. אם אלה שעשו את יום העצמאות היו יודעים מה יקרה ביום הזה – ספק גדול אם היו עושים אותו. יום העצמאות הפך להיות יום שכולו תורה באלפי בתי כנסיות משעת בוקר מוקדמת עד שעת לילה. גם אני בעצמי רץ ממקום למקום למסור הרצאות. תחפשי בית כנסת בבאר שבע שמתקיים בו יום שכולו תורה. בדרך כלל עושים הפסקת צהריים משעה אחת עד ארבע לארוחה ולמנוחה. תגידי להם שלא ילכו הביתה, הכנת להם ארוחת צהריים מפוארת, ואני, ירחמיאל קראם, אבוא לדבר בהפסקת הצהריים לעילוי נשמת הבן שלך. זוהי החבילה הטובה ביותר שאת יכולה לשלוח אליו. 'סיים רבי ירחמיאל את סיפורו: מני אז, במשך שנים רבות, כל שנה לפני יום העצמאות היא מתקשרת אלי ומבקשת ממני: "רבי! אני רוצה לשלוח לבן שלי חבילה. תבוא לבאר שבע לדבר בסעודה. אני מודה לך על האפשרות הזאת שנתת לי לשלוח לבן שלי חבילות"

אם רוצים לכבד את הנפטרים – עושים זאת באמצעות אמירת קדיש, תהילים, משניות, שיעורי תורה. כמה כואב שיש שחושבים שעושים זאת באמצעות עמידת דום.

המברק שהציל את הכפר

בליל חג העצמאות, כאשר השיאו משואות בהר הרצל בירושלים, הועלו האורות גם בכפר חסידי חב"ד שפריר שבשפלת לוד. שכל אותם הימים מאז ערב ראש-חודש אייר שרויים היו

באבל כבד ובקדרות עגומה, שכמותם לא ידעו חסידי ליובאוויטש מעודם. באותו יום מר ונמהר עברה חולייה מכנופיות הפידאיון על פני הכפר. התעכבה ליד אולם-התפילה של בית הספר החקלאי המקומי, כבתה את האורות וברובי קרל-גוסטב שבידיהם קצרו קציר-דמים נורא ואכזרי בילדים הרכים שעמדו והתפללו תפילה ערבית. 5 תינוקות של בית-רבן נפלו מתבוססים בדמיהם, לידם נפל גם מדריכם. ועשרה ילדים אחרים נפצעו פצעים קשים או קלים. דם קדושים וטהורים ניגר לארץ ונספג בסדורי התפילה, שנשמטו מידי הילדים המתפללים, ונדבק גם בקירות הלבנים של בית-הכנסת. חסידי הכפר, רובם ככולם יהודים רוסים חסונים ורחבי כתפיים, שחורי זקן ובעלי גבות עבותות. עמדו נדהמים ממראה-הזוועה שנתגלה לעיניהם. פוגרום בישראל!! פוגרום בחב"ד - מילמלו ונשכו שפתים בזעם. לידם עמדו נשיהם, אף הן נשי-כפר רוסיות טיפוסיות, בריאות בשר וטובות-מראה, פרכו ידים ודיברו אל עצמן, חלקן רוסית, חלקן עברית. ועיניהן יורדות דמעות ללא הפוגות.

על סף היאוש

לא היה זה מחזה רגיל בכפר-חב"ד. חסידים אלה שעשרות שנות יסורים ודיכוי עברו עליהם ברוסיה של ניקולאי ובזו של הצאר האדום, שהתגלגלו בערבות סיביר ונמקו בעשרות בתי-סוהר ומחנות-הסגר ועדיין נשאר גבם זקוף, התהלכו עתה קדורנית. שחוחי-גו וכפופים, עתה דוקא, כאשר המהלומה ניתכה עליהם במדינת ישראל העצמאית.

בלב הכפר עמד ר' אברהם מאיור, זה שלפי המסופר היה קצין גבוה בצבא הרוסי, זה שחיילים רוסים הכוהו עד עלפון בקתות רוביהם והוא לא פסק מלשיר שירי חסידים. עתה עמד, התריע אל מרומי-מרומים: מה, פוגרום בישראל! למה, רבוננו של עולם. מדוע! העוללים הללו מה חטאו?! אכזבה ומרירות עטפו את הכפר כולו. סימני התפוררות נתגלו. יש שראו בכך סימן מובהק, כי עדיין לא הגיעה השעה... לא איכשר דרא... שמא נעקור מכאן?... נלך באשר נלך... האגודה עמדה להתפורר.

המברק אל הרבי

ואולם, ברור שלפני שיוחלט על צעד כלשהו, יש לשאול בדעת הרבי ודבר לא יקום בלי ידיעתו או בלי הסכמתו המפורשת. הכל ציפו למברק מ"שם", מניו-יורק, והמברק אחר משום-

מה לבוא. ארבעה ימים עברו כבר מאז קרה האסון המחריד. בו ביום ממש הוריץ מברק אל הרבי עם ידיעה מפורטת על כל אשר עוללו המרצחים לכפר, ציפו לתשובה עוד באותו הלילה והנה - כלום, אין קול ואין קשב. מה קרה, מדוע הוא שותק? - התלחשו ביניהם זקני החסידים שבכפר. היתכן הדבר? - אסון שכזה והוא שותק, אינו מגיב, אינו מוצא מלת-נוחם לשלומי אמוניו?! כי זאת לדעת: "טלגרמה של הרבי" - שם-דבר הוא בין חסידי חב"ד בעולם כולו. בעיה קשה, כי תתעורר, תופעה מסובכת, הכרעה גורלית כי תידרש, לפרט או לכלל - ויפנו חסידי חב"ד אל חצר האדמו"ר וככל שייאמר משם כך יהיה וכך ייעשה. והתשובה תמיד קצרה וקולעת, במברק רגיל, או דחוף, או בהול הכל לפי חשיבות הענין. כזאת וכזאת תעשו, כזאת וכזאת - אל תעשו! ומעולם לא נשארה פנייה אל הרבי - ללא מענה. מדוע, איפוא, בוששה התשובה לבוא? שאלה זו נקרה במוחם של ראשי-החסידים ולא יכלו למצוא מנוח לנפשם השסועה. וככל שהתעכבה התשובה, כן הלך יגונם וכבד, הלך והעיק יותר ויותר על הלב.

"יש להמשיך!"

ב-ד' באייר עם חשיכה, בפרוס חג העצמאות הגיע סוף סוף המברק מהרבי. עוד בטרם נפתח, עשתה לה השמועה כנפיים בכל הכפר: טלגרמה ממנו שליט"א! מברק מן הרבי, למגדול ועד קטן, אנשים, נשים וטף, התכנסו בככר המרכזית, כדי לשמוע את דבר המברק ותכנו. והטלגרמה, כדרכו של הרבי, קצרה וקולעת: משפט אחד. שלוש מלים בלבד! ודי היה בהן בשלוש המלים הללו להציל את כפר חב"ד מהתפוררות ואת תושביו מייאוש. "בהמשך הבנין תנוחמו", - כתב הרבי, ר' מנחם מענדל שניאורסאהן, נין ונכד לבעל ה"תניא" ר' שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד ואבי השושלת. מעתה ברורה היתה להם לחסידי חב"ד דרכם לעתיד. עליהם לבנות! הרבי מצווה לבנות! ובבנין ינוחמו! לא בהריסה ולא בהתפוררות. בבנין, בבנין בלבד. ועוד באותו לילה התכנסו זקני-המקום וטכסו עצה, כיצד לקיים את דברי הרבי, דיון קצר וההכרעה נפלה: בית ספר למלאכה יוקם ובו ילמדו ילדי-ישראל את מלאכת הדפוס. במקום שנשפך הדם יקום הבנין.

התעלומה

למחרת בבוקר יצאו כל אנשי הכפר למגדול ועד קטן אל המגרש שבקרבת בית-הספר החקלאי והחלו מסקלים מאבנים ומכשירים אותו להקמת הבנין. השמחה חזרה לכפר. ועדיין נשארה

התעלומה, מדוע שתק הרבי זמן רב כל-כך? מערב ראש חודש אייר ועד יום העצמאות. היו אלה אמנם ארבעה ימים בלבד, אבל ימים כה מחרידים וגורליים שבל רגע בהם נראה כנצח, כאין-סוף. מכתבים שהגיעו בשבועות שלאחר-מכן לכפר מחצר הרבי פתרו גם חידה זו:

משנכנס ניסן נוהג האדמו"ר מליובאוויטש, מנהיגם הרוחני של אלפי חסידי חב"ד בעולם, שהוא מסתגר בחדרו מתבודד עם עצמו ועם קונו ואינו רואה איש. רוב ימי חודש ניסן, חודש הגאולה - (שהרי בניסן נגאלו ובניסן הם עתידים להגאל) - קודש הם לאותו צדיק להתייחדות עם הבורא ולהדבקות בו. רק יחיד-סגולה ובמקרים יוצאים מן הכלל ממש, זוכים באותם הימים להכנס אל הקודש פנימה. ובתום חודש ההתבודדות חוזר הרבי לקיים את הקשר עם חסידיו ונוהגים באותו יום, בראש-חודש אייר, לקיים בחצר הרבי שבאיסטון-פרקווי בברוקלין, סעודה גדולה בהשתתפות זקני-החסידים והיושבים ראשונה במלכות, ומבלים עם הרבי בדברי תורה וחסידות, בשירה ובניגונים לרוב, עד עלות השחר. גם בשנה שעברה קוימה הסעודה. הידיעה המחרידה על האסון בכפר חב"ד הגיעה לניו-יורק, שעה קלה בלבד לפני פתיחת-הסעודה. זקני-החסידים שבחצר, החליטו להעלים את הדבר מידיעת הרבי ולמסור לו את המברק רק אחרי הסעודה.

הרבי בוכה

החליטו וקיימו. שמץ דבר לא הוגד לרבי על מה שאירע בכפר-חב"ד, אך מה שלא אמרו לו חסידיו אמר לו, כנראה, לבו. כל שעת הסעודה הירבה הרבי לומר דברי תורה למעלה מן הרגיל ועיניו זלגו דמעות. הרבה הרבי לדבר על מסירות-הנפש ועל קידוש-השם, על בנין הארץ ועל גאולת ישראל. וככה בכה ללא הפוגות.

מדוע בוכה הרבי? - זאת הרגישו רק בודדים. אלה, שבאו בסוד המברק מכפר חב"ד. תמה הסעודה ונשלמה. החסידים החלו מתפזרים איש איש לביתו, הרבי פרש לחדרו. בזהירות ובפיק-ברכיים ממש נכנסו שנים ממקורביו והגישו לו את המברק מישראל. הוא צנח בכורסתו ושקע בהרהורים עמוקים. לאחר מכן נכנס חדר-בתוך-חדר ובמשך שלושה ימים רצופים לא יצא משם. ובתום שלושת הימים קרא אליו את הגבאי - המזכיר והכתיב לו את המברק הגורלי: "בהמשך הבנין תנוחמו..."

חסידי-חב"ד קיימו את מצוות-רבם. ללא תרומות של אישים או של מוסדות גייסו כ-50 אלף לירות והיום, שנה אחת בלבד אחרי האסון, עומד הבנין על תלו. ומחר, ביום העצמאות למדינת ישראל יתאספו בני-כפר חב"ד ויספרו שוב ושוב באותו מברק של הרבי, שהציל את הכפר ויושביו.

הערבות ששולמה (האמנתי כי אדבר)

כדי לחתום ערבות על חוב לא זקוקים לכסף, די בעט וברצון טוב. וכך מצא את עצמו שמשון (שם בדוי) חותם ערבות על סכום עתק. הלווה שהיה שכן ואף ידיד לא גילה מה עתיד להתרחש בזמן הקרוב, ייתכן שהוא עצמו לא ידע מה עומד לקרות. חלפו מספר שבועות מאז חתימת הערבות, והלווה נעלם מהשכונה בהותיר מאחוריו דירה ריקה, וכמה חובות מלאים, שיערו שהוא ברח לחוץ לארץ. שמשון, שחתם לו ערבות על הלו ואה גדולה, ידע שהימים הבאים עתידים להיות קשים.

כעבור חודש דפקו על דלת ביתו המלווים, אשר הבינו את המצב ואף השתתפו בצערו, אבל תבעו לפרוע את החוב במלואו. שמשון האומלל שמע אותם והודיע להם שהוא לא מתחמק מאחריות, הוא יסדיר את הענין עד הפרוטה האחרונה. עוד באותו ערב ביקש מרעייתו להתלוות עמו לסבב גמחי"ם. לראשונה סיפר לה על 'הנפילה' הגדולה, על חתימת הערבות והסיבוך הכספי אליה נקלע. אשתו שלא שמעה על הסיפור הזה, הסתקרנה לשמוע עוד פרטים. מי הלווה? מדוע הוא לא משלם? שמשון מילא פיו מים ואמר: "רעייתי, הלווא את יודעת שאנחנו נמנעים מלדבר לשון הרע ... "אשתו הבינה מיד שהנסיון הגדול ביותר בשמירת הפה, הזדמן זה עתה לפניה. היא הוקירה את בעלה על כוחותיו להתאפק, להבליג ולשתוק. היא ידעה כמה קשה לו לא לגלות אפילו את שם הלווה. היא עצמה לא קישרה את העלמות אחת המשפחות בשכונה, לחובות שנחתו על בעלה.

שמשון שקע בסידורי הלוואות, עד שהשיג את סכום הכסף. לפי רמת הכנסותיו הבין שאת החוב יהיה עליו לפרוע שנים רבות. בשלב זה שוב עלתה הסקרנות על השולחן, אך שמשון שוב התאפק ולא פצה את פיו. "רעייתי, הלווא את יודעת שאנחנו נמנעים מלדבר לשון הרע."

לקראת קיץ תשס"ה. הגיעה לביתו של שמשון הזמנה להשתתף בשמחת קרובי משפחה בחו"ל. להזמנה צורפו כרטיסי טיסה. עם תחילת עונת החתונות יצאה אשתו של שמשון להשתתף בשמחה בחו"ל. בתקופת שהותה בחו"ל, פגשה להפתעתה אישה מוכרת. היתה זו השכנה לשעבר, אשתו של הלווה שהפיל את שמשון בעלה בפח... מיד שקעו שתי הנשים בשיחה חמה, ואשתו של שמשון החלה לשאול "מה שלומך? להיכן נעלמתם? למה אתם לא שומרים על קשר? לא שומעים עליכם!" השכנה-לשעבר הופתעה לגלות כמה חמימות אשתו של שמשון שומרת לה

בלב. במשך כל התקופה חששה לפגוש את 'השכנים לשעבר'. רעד היה חולף בגווה כאשר הרהרה בעינים שעתידות להנעץ בה, ובמשפט שאומרות הבריות לסנן מבין שיניהם. 'הנה אשתו של ה-ג-נ-ב. 'והנה להפתעתה, אשתו של שמשון מתייחסת אליה בחביבות. אוי! כמה זה היה בהתלהבות אודות הפגישה המפתיעה, ובעיקר אודות כך שמשון לא שומר לו טינה. שמשון מבין שהוא לא ג-נ-ב. שמשון מבין שהוא מסכן שהתמוטט. הלווה שמח והתרגש לשמוע את דברי אשתו. הוא ביקש שוב ושוב "מה היא שאלה? ומה ענית לה?" 'אכן כי כן', הגיע אף הוא למסקנה, 'למרות כל מה שעוללתי לו, שמשון היקר לא כועס עלי'!

כוחות חדשים ניסכו בנפשו של הלווה, ברגע זה, כך הרגיש, חלף הקו שבין תקופת ההתמוטטות לבין תקופת ההשתקמות. והראשון שיהנה מההשתקמות, הרהר, יהיה כמובן שמשון! כאשר חזרה אשתו של שמשון לארץ, כבר היה בידה מלוא סכו ערבות. ורק ננסה לחשוב מה היה קורה אם שמשון לא היה נזהר מדיבור לשון הרע) ם של ההלוואה. הלווה התאמץ מעל ומעבר והצליח לארגן את סכום הכסף עליו חתם לו שמשון

הצדיק מקרעסטיר וכוחה של סעודת עניים

אני זוכר את זה כמו היום. אסרו חג של פסח לפני שנתיים, אנשים מעלים את כלי הפסח ומאחלים 'קיץ בריא' אחד לשני, ואני... ליבי מתכווץ בפחד מפני הבאות. מה יהיה עכשיו. איזה קיץ הולך לעבור עליי.

רצף של הוצאות כספיות דירדר אותי לסיטואציה כלכלית חמורה, הפכתי לבעל חוב לא קטן, לראשונה בחיי מצאתי את עצמי טובע בחובות, שוקע בבור בלי תחתית. ערב חג הפסח, יש הוצאות כמים, לא שייך לא לקנות את המינימום, והחובות נערמים בלי הפסקה. אם או בלי קשר למצב הכלכלי, במקביל התחלתי להרגיש לא טוב. ביום בהיר נחתה עליי ממש מתקפה של מיחשים וכאבים, דברים שלא הכרתי קודם. כאבי ראש חזקים, תחושות מפחידות, הרגשתי שאני עומד להתפקע מרוב כאב ודאגה.

אנשים שראו אותי ברחוב לא תיארו לעצמם מה עובר עליי. השתדלתי לחייך ולהתנהג כרגיל, אך בפנים הייתי "שבר כלי". אדם מפוחד וכאוב. צל אדם.

כמה ימים לאחר חג הפסח צדה עיני מודעה קטנה על עריכת סעודת הילולא לזכותו של הצדיק רבי ישעיה'לה מקרעסטיר זי"ע ביום ההילולא שלו, אך מה שמיוחד במודעה זו היא העובדה שהסעודה תחולק לעניים, למשפחות וילדים רעבים על ידי ארגון החסד הנודע 'בית התבשיל'.

זה לא היה לי פשוט, כל חצי שקל היה חשוב לי באותם ימים, אבל ידעתי שאני מוכרח לעשות את זה, זה הסיכוי שלי להיחלץ מהמצב הקשה בו אני שרוי. החלטתי שאני עושה את זה במסירות נפש.

חייגתי לבית התבשיל תרמתי סעודת הילולא כששפתיי ממלמלות ולוחשות שזכותו של הצדיק מקרעסטיר זי"ע שכידוע פעל בחייו וגם כיום ישועות גלויות ליהודים במיוחד בענייני פרנסה ורפואה שלימה להם אני זקוק, תעמוד לי להיושע במהרה, לחזור לחיים רגילים בריאים שמחים ומאושרים. ביום ההילולא, בשעה בה נשלחה הסעודה למשפחה הרעבה עמדתי ושפכתי דמעות כמים בתפילה לבורא עולם שזכות המצוה הגדולה וזכות הצדיק לשמו הקדשתי את הסעודה תעמוד לי לישועה מהירה בכל העניינים.

מה אגיד לכם, תוך ימים ספורים ובאופן פלאי ממש נשלחו אליי, מכמה כיוונים שונים ובלתי צפויים, כשארין קשר בין מקור אחד לשני, כמה סכומי כסף גדולים שהעמידו אותי על רגליי ומילטו אותי מה'בור' הכלכלי אליו נקלעתי. במקביל בריאותי הלכה והשתפרה באופן מופלא, המיחושים הכאבים שהטרידו אותי התפוגגו וחלפו ב"ה, מאליהם ללא צורך בשום טיפול ומאז עד היום ב"ה אין להם זכר. חזרתי להיות כאחד האדם, אדם בריא ומבוסס כלכלית שמודה כל יום להקב"ה על כל נשימה ונשימה.

הציצית המצילה (מגיד מישרים הג"ר אשר קובלסקי - גליון פניני פרשת השבוע – מס' 211)

היה זה בעיצומה של השואה הנוראה, כשכוחות הנאצים כבשו באכזריות נתח אחר נתח ממדינות אירופה, ובכל מקום אליו הגיעו זממו להכרית שם ושארית מישראל. כוחות הלגיונרים הרומנים שיתפו עימם פעולה, ובאחד הימים הגיע גם תורה של העיירה הקטנה 'סערט' שברומניה להירמס תחת מגפיהם, כשפרצו לעיירה בשאגות אימה, והכריזו על גירוש מידי של כל יהודי העיירה אל הבלתי נודע... לא ניתנה ליהודים אפילו שעה קלה לארוז ולהתארגן, בקושי הספיקו - מי שהספיקו - לצרור לעצמם צרור קטן, ומיד יצאו כל יהודי העיירה יחד עם כל היהודים שהתגוררו במחוז בוקובינא שברומניה, 22,000 איש במספר, בשיירה ארוכה שצעדה ברגל מאות קילומטרים. הדרך לא היתה קלה ונמשכה שעות ארוכות, יום ועוד יום... לא מעט יהודים איבדו את כוחותיהם במסע המפרך הזה, חלקם פשוט קרסו ארצה ונותרו כגופות עזובות בשולי הדרך, ה' יקום דמם. הדרך הלכה ונמשכה, הקלגסים כלל לא העלו בדעתם לספק רכבת לקבוצת היהודים הזו, המידלדלת והולכת בלי שהוצרכו 'לבזבז' עליהם ולו יריה אחת.

עם הצועדים בצעדה האינסופית הזו, נמנה ילד קטן ורך בשנים, כבן 11 בלבד, שלימים היה למורי ורבי, כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע. הילד צעד בשתיקה יחד עם בני משפחתו, מנסה להדביק את קצב הילוכם של המבוגרים, ולשרוד את הדרך הארוכה עד ההגעה ליעד הלא ידוע בינתיים. אלא, שתוך כדי ההליכה והלחץ להספיק לצעוד בקצב של כולם, הבחין הילד הצעיר בעוד משהו שתפס את תשומת לבו, והוא לא מצא מנוח לנפשו... הילד הולך ומביט ימינה ושמאלה, ולכל אורך השיירה הוא רואה יהודים שכשלו במירוץ, נכנעו ונותרו בצד הדרך. חלקם חלוישים מאוד, אחרים תשושים למדי, והיו גם כאלה שכבר

היו גוססים או נוחם עדן. אלא שאלו מביניהם שעוד יכלו להוציא הגה מפייהם, שכבו בצד הדרך וזעקו בלחש: 'וואסער, וואסער - מים, מים...' כמובן, איש לא יכול היה להשית אוזנו לזעקתם. כל היהודים היו טרודים במירוץ, נאבקים על חייהם שלהם, ואיך יצליחו להסב את מבטם או להושיט עזרה לאותם יהודים אומללים. מה עוד, שלא היו עימם בקבוקי שתיה או כוסות, כך שבכל מקרה לא ניתן היה לסייע. אך למרות זאת, הילד הקטן לא יכול היה לראות את אנחת אחיו, וזעקתם פצעה את לבו... מוחו היצירתי הגה אז רעיון: מדי כמה דקות, עצר הילד את הילוכו, ירד לשלוליות המים שנקו בצידי הדרכים, טבל בהן את חוטי הציצית המשתלשלים ממנו. כשהחוטים ספגו מים בכמות המקסימלית האפשרית, שב הילד והתכופף לפיותיהם של היהודים הנאנקים, וסחט את החוטים אל תוך פיהם, כך שכמה טיפות הצליחו להשתחל אל הפה, ולהחיות נפשות...

הקלגסים הלגיונרים האכזרים הוסיפו לרדוף את השיירה, כל הקבוצה התקדמה בקצב אחיד, ורק ילד אחד, אמיץ וענק לב, עיניו ולבו נתונים למשהו אחר: לעוד 'תחנה' בה יוכל לעצור ולהספיג את הציצית במים בשולי הדרך, לעוד יהודי נאנק שאולי יוכל להעניק לו כמה טיפות של חיים...

סיפור מופלא זה, המסופר בספר תולדותיו 'אביהם של ישראל', מעמיד לנגד עינינו דוגמא חיה, כיצד נראית מסירות לזולת, עד היכן היא מגעת. הנה כי כן, ילד קטן, בן 11 בלבד, ובכל זאת, בעיצומה של צעדת מוות אכזרית, כשמימינו ומשמאלו נופלים יהודים שדודים אל מותם האכזרי - כל מעייניו נתונים להעניק להם עוד כמה רגעי חיים, להפיח בהם תקווה שאולי יגיעו אל היעד.

כי כשהלב רוצה להתמסר לזולת, כל מאמץ הוא בר ביצוע, כל הקרבה היא ברת יכולת. ביהודי, בכל יהודי, טמון אותו כח ייחודי ונפלא, של רצון כנה ואמיתי לסייע לזולת, להתמסר למענו, לפעול כדי להטיב אתו. עלינו רק לחדד את אותו כח ואת אותו רצון, ולדעת ולהאמין שכשאנחנו מסייעים לזולתנו - אנחנו זוכים בזכויות כבירות של כל מה שהזולת יצליח לפעול ולעשות מכח מה שסייענו לו, כך שזו עיסקה משתלמת וכדאית במיוחד!

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְתִּי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאִדָּם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ה'
(יח, ה). איש חמודות (עמ' שפז)

הגה"צ רבי מיכאל בער ווייסמאנדל זצ"ל סיפר, שפעם נסע ברכבת (סאבוועי), והתיישב לצד זקן אשמאי אחד שפרק ממנו עול תורה ומצוות, כשראה הלה שאדם חרדי מתיישב לידו, פנה לו עורף ולא רצה להסתכל בפניו, כך עבר זמן מה, עד שלא יכול היה הלה להתאפק, ואמר לו ברוגזה: עד מתי תהיו אתם החרדים מעכבים את ההתקדמות וההתחכמות "ציוויליזאציע" של הדור. העמיד רבינו פני תם ושאל: מה נקרא "ציוויליזאציע"? ענה הלה: עם אדם שאינו יודע אפילו מה פירוש "ציוויליזאציע", אין ברצוני לשוחח. אמנם רבי מיכאל בער נכנס עמו בשיחה נעימה, עד שנוכח

הלה לדעת כי איש שיחו בקי ג"כ בחכמת העולם... ואז התחיל לספר כל תלואותיו שעברו על ראשו.

"היו לי ג' נשים, עם הראשונה לא הי' לי שלום בית, ונפרדנו אחרי הרבה מחלוקת, והשני' היתה שוטה וגרשתי', והשלישית טענה שאני שוטה, ותבעה להתגרש." שאל לו רבינו: האם יש לך בנים? שוב נאנח הלה ואמר: מן הראשונה יש לי כמה בנים, אבל אמם לימדה אותם לשנוא אותי ואינם רוצים לבוא אצלי אפי' לביקור, והשני' ילדה לי בנים שוטים כמוה... ומן השלישית כבר לא היו לי בנים.

שאל לו רבינו: האם אביך הי' חרדי? ענה לו הלה: כן. והאם היו לו ג"כ את כל הצרות האלה שיש לך? ענה לו: לא, הי' לו שלום בית נפלא עם אמי ע"ה, וביחד השתדלו לגדל צאצאיהם על דרך ישראל סבא, וראו מהם הרבה נחת, וגם כשנחלה אבי, דאגה אמי בכל רגע עבור שלומו, וגם אנחנו לא עזבנוהו וכו'. אחר הדברים האלה אמר לו רבינו: אמור נא לי מי הי' יותר "ציוויליזרט" אביך ואמך החרדים' - או 'אתה?...'